

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2021

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΕΛ

ΘΕΜΑ Α

A1. Στο απόσπασμα παρατίθενται οι απόψεις δύο τελειόφοιτων σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση στην Ελλάδα. Αρχικά, ο πρώτος νέος θεωρεί απαραίτητη την ένταξη του επαγγελματικού προσανατολισμού στο σχολείο από νωρίς, ώστε να περιοριστεί η ανεργία λόγω του επαγγελματικού κορεσμού. Στη συνέχεια, η δεύτερη επισημαίνει τις περιορισμένες επαγγελματικές επιλογές των νέων εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, οι οποίοι, για να επιβιώσουν, συμβιβάζονται με μη αρεστά επαγγέλματα ή καταφεύγουν στο εξωτερικό.

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Σωστό

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Λάθος

B2. α. Οι επαγγελματικές προσδοκίες και οι απογοητεύσεις των νέων (κυριολεκτική σημασία)

Οι νέοι ασθμαίνουν για λίγη καταξίωση (μεταφορική σημασία)

β. Στο κείμενο 1 αξιοποιούνται στατιστικά στοιχεία ως μέσα πειθούς. Τα στατιστικά στοιχεία ("Το 47% δήλωσε...", "Το 39% δήλωσε..."), όπως προκύπτουν από την έρευνα του Pew Research Center, ενισχύουν την ορθότητα της άποψης της αρθρογράφου ότι μετά την τελευταία κρίση τα δεδομένα μάς επιτρέπουν να ατενίσουμε και πάλι το μέλλον. Ειδικότερα, στη δεύτερη παράγραφο τεκμηριώνονται οι φόβοι όσων προβλέπουν ένα δυσοίωνα τεχνολογικό μέλλον, ενώ στην τρίτη αποτυπώνονται οι αισιόδοξες προβλέψεις γι' αυτό. Έτσι, μέσω της χρήσης στατιστικών και μάλιστα χάρη στην αντιπαράθεσή τους ως τεκμηρίων, το κείμενο αποκτά αντικειμενικότητα και εγκυρότητα.

Από την άλλη, στο κείμενο 2 γίνεται ευρεία χρήση των μαρτυριών τεσσάρων νέων, οι οποίες παρατίθενται σε ευθύ λόγο αυτούσια και μέσα σε εισαγωγικά. Οι μαρτυρίες αυτές (της Τάνιας, της Αντωνίας, του Σπύρου και της Αλεξάνδρας) απηχούν στην ουσία με ζωντανό και παραστατικό τρόπο τις απόψεις όλων των νέων σχετικά με τα όνειρά τους και την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Το ερώτημα "Τι περιμένουν τελικά... τελειόφοιτων;" που θέτει ο συντάκτης στην αρχή του κειμένου απαντιέται με αποτελεσματικό και πειστικό τρόπο μέσα από την παράθεση των μαρτυριών, οι οποίες καθιστούν το κείμενο τόσο εύληπτο όσο και αξιόπιστο.

B3. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 η συντάκτρια επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τον δέκτη. Για να πετύχει τον στόχο της επιλέγει να κάνει χρήση:

- Ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας: *αδιαπέραστο πέπλο, πεδίο εκκόλαψης προσδοκιών, σωρεύουμε δυνάμεις, μελλοντικά ερείπια, ανάσα της προσμονής, αέρα της απαντοχής, καίει τα χείλη μας.* Με την ποιητική γλώσσα το κείμενο αποκτά ζωντάνια, παραστατικότητα και αμεσότητα, προκαλείται ο συνειρμός ιδεών, διεγείρονται συναισθήματα.

- Α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου: *φανταστούμε, σωρεύουμε, επιμένουμε, νιώθουμε, μπορούμε να κάνουμε.* Το α' πληθυντικό πρόσωπο καθιστά το ύφος άμεσο και οικείο, ενώ προσδίδει καθολικότητα στις απόψεις της αρθρογράφου.

- Ρητορικού ερωτήματος: *Τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;* Το ερώτημα στο τέλος του κειμένου μεταφέρει την άποψη του γράφοντος ότι πρέπει όλοι να αγωνιστούμε και να είμαστε προετοιμασμένοι για ένα καλύτερο μέλλον, ενώ παράλληλα αφήνει τον αναγνώστη να προβληματιστεί για το περιεχόμενό του. Το ερώτημα διεγείρει συναισθήματα και διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον του δέκτη για το θέμα του κειμένου.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Το ποίημα αναφέρεται στη συμπόνια και τον προβληματισμό που προξενεί η καταπάτηση των δικαιωμάτων των παιδιών στη γη. Το ποιητικό υποκείμενο φαντάζεται ότι σε ένα φωτεινό αστέρι, τον Σείριο, ζουν παιδιά χωρίς προβλήματα. Τα παιδιά αυτά δε γνώρισαν "πολέμους και θανάτους" και κάθε Κυριακή "φοράν τα γιορτινά τους". Ωστόσο, το μυαλό τους αρχίζει να παιδεύεται, όταν βλέπουν τις νύχτες ένα άστρο στον ουρανό (1ος κειμενικός δείκτης: οπτική εικόνα), που είναι "σα φτερό θαλασσινό" και σαν "καράβι μακρινό" (2ος κειμενικός δείκτης: παρομοιώσεις). Στην ερώτηση που θέτουν στον δάσκαλο για αυτό το άστρο, εκείνος τους απαντά ότι πρόκειται για τη γη, που είναι "του σύμπαντος αρρώστια και πληγή". Στη γη βέβαια οι άνθρωποι είναι "ακούραστοι του ονείρου κυνηγοί" και "κεντάνε με συνθήματα τους τοίχους", διεκδικώντας μια καλύτερη ζωή (3ος κειμενικός δείκτης: μεταφορές). Επομένως, τα παιδιά στον Σείριο που ήταν άλλοτε ξέγνοιαστα δάκρυσαν κι έβαλαν "μια έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά" εξαιτίας όσων έμαθαν από εκείνη τη βραδιά.

Αν ζούσα όπως τα παιδιά στον Σείριο θα ήμουν ικανοποιημένη, γιατί δε θα αντιμετώπιζα όλες αυτές τις δυστυχίες που ταλανίζουν την ανθρωπότητα και ειδικά τα μικρά παιδιά. Η

ζωή στον Σείριο θα ήταν απαλλαγμένη από τον ανταγωνισμό, το μίσος και την ιδιοτέλεια, ενώ τα αγαθά της υγείας και της μόρφωσης θα τα απολάμβαναν όλοι.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. ΑΡΘΡΟ -> Απαιτείται τίτλος: ΟΙ ΝΕΟΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ Η ΔΥΝΑΜΗ ΠΟΥ ΘΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Πρόλογος: Αφόρμηση από τα Κείμενα 1 και 2 // Σχολιασμός των δυσσιώνων προβλέψεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του Κειμένου 1 // Επισήμανση της αισιόδοξης άποψης ότι οι κίνδυνοι μπορούν να αποτραπούν και ο κόσμος να βελτιωθεί, αν οι νέοι γαλβανιστούν με συγκεκριμένα εφόδια και αναλάβουν συγκεκριμένες δράσεις.

Κύριο μέρος:

Α' Ζητούμενο: Εφόδια με τα οποία οι νέοι θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον κόσμο αν επιβεβαιωθούν οι ανησυχίες

- Κριτική σκέψη - Ορθολογισμός
- Κοινωνικές αξίες: συλλογικότητα, αλληλεγγύη, σεβασμός στον συνάνθρωπο, συνεργασία
- Δημοκρατικό ήθος - Πίστη στην αξία του διαλόγου - Διαλλακτικότητα
- Εξειδίκευση, σε συνδυασμό με σφαιρική μόρφωση
- Θάρρος, αγωνιστικότητα
- Απαλλαγή από στερεότυπα και ρατσισμό
- Φιλοπατρία - Επαφή με την παράδοση και τον εθνικό πολιτισμό
- Αυτογνωσία

Β' Ζητούμενο: Δράσεις με τις οποίες οι νέοι μπορούν να βελτιώσουν τον κόσμο

- Δημιουργία ιστοσελίδων στις οποίες θα αναδεικνύονται ποικίλα κοινωνικά προβλήματα, χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για τον ίδιο σκοπό, καθώς και για την κινητοποίηση των πολιτών
- Σύνταξη και δημοσίευση άρθρων σε εφημερίδες και περιοδικά - Επιστολές διαμαρτυρίας σε αρμόδιους φορείς
- Ευαισθητοποίηση των πολιτών μέσω της τέχνης και του αθλητισμού
- Συμμετοχή σε πορείες και διαδηλώσεις

- Εθελοντική προσφορά - Δράσεις αλληλεγγύης απέναντι στον συνάνθρωπο και απέναντι στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά

- Συμμετοχή στη Βουλή των Εφήβων

Επίλογος: Αναμφίβολα, οι όποιες ανησυχίες για το μέλλον δεν είναι ανυπόστατες. Όλες οι κρίσεις του καιρού μας, με πιο πρόσφατη την υγειονομική, αυτό αποδεικνύουν. Παρόλ' αυτά είναι στο χέρι μας να γίνουμε η δύναμη που θα αλλάξει την προδιαγεγραμμένη ζοφερή πορεία των πραγμάτων.

Πένη Αποστολοπούλου

